

ภาค ๒

แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองเฉพาะเรื่อง

บทที่ ๑	การนำหลักกฎหมายทั่วไปตามรัฐธรรมนูญมาใช้วินิจฉัยในคดีปกครอง	๓๑๑
	๑. หลักความเสมอภาค (การห้ามการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม)	๓๑๑
	๒. หลักการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	๓๑๗
	๓. หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล	๓๑๗
	๔. หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน	๓๑๗
	๕. หลักกฎหมายทั่วไปว่าด้วยความแน่นอนและความชัดเจนของกฎหมาย	๓๑๗
	๖. หลักความได้สัดส่วน	๓๑๗
บทที่ ๒	คดีปกครองเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๒๕
	๑. การออกกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	๓๒๕
	๒. การออกคำสั่งเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	๓๒๙
	๓. การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม	๓๓๖
	๓.๑ การควบคุมมลพิษ	๓๓๖
	๓.๑.๑ มลพิษทางอากาศและเสียง	๓๓๖
	๓.๑.๒ มลพิษทางน้ำ	๓๓๖
	๓.๑.๓ มลพิษอื่นและของเสียอันตราย	๓๔๒
	๓.๒ การออกมาตรการทางกฎหมายในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม	๓๔๒
	๓.๓ การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)	๓๔๒
	๔. ความรับผิดชอบในค่าเสียหายหรือค่าทดแทนของรัฐ	๓๔๒
บทที่ ๓	คดีปกครองเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค	๓๔๓
	๑. กรณีเกี่ยวกับอาหาร	๓๔๓
	๒. กรณีเกี่ยวกับยา	๓๔๓
	๓. กรณีเกี่ยวกับสินค้าไม่ปลอดภัย	๓๔๓
	๔. กรณีเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนหน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภค	๓๔๓
	๕. กรณีเกี่ยวกับรถยนต์ใช้แล้วหรือรถยนต์มือสอง	๓๔๗

บทที่ ๔	คดีปกครองเกี่ยวกับการควบคุมอาคารและการผังเมือง	๓๔๙
	๑. การควบคุมอาคาร	๓๔๙
	๑.๑ ข้อพิพาทเกี่ยวกับการฟ้องเพิกถอนกฎ	๓๔๙
	๑.๑.๑ กฎกระทรวง	๓๔๙
	๑.๑.๒ ข้อบัญญัติท้องถิ่น	๓๔๙
	๑.๒ ข้อพิพาทเกี่ยวกับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร	๓๔๙
	๑.๒.๑ กรณีฟ้องว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ออกใบอนุญาตไม่ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่ออกใบรับแจ้งตามคำขอ	๓๔๙
	๑.๒.๒ กรณีฟ้องว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกไปอนุญาตโดยมิชอบ	๓๔๙
	๑.๓ ข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเลยต่อหน้าที่ไม่ดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร	๓๕๔
	๑.๓.๑ กรณีฟ้องว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยต่อหน้าที่ไม่ดำเนินการกับผู้ก่อสร้างฯ อาคารโดยรुकล้าที่สาธารณะ	๓๕๔
	๑.๓.๒ กรณีฟ้องว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยต่อหน้าที่ไม่ดำเนินการกับผู้ก่อสร้างฯ อาคารโดยเว้นระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า หรือที่สาธารณะโดยฝ่าฝืนกฎหมาย	๓๕๔
	๑.๓.๓ กรณีฟ้องว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยต่อหน้าที่ไม่ดำเนินการกับผู้ก่อสร้างฯ อาคารในบริเวณที่มีการกีดกันห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายอื่น	๓๖๐
	๑.๓.๔ กรณีฟ้องว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยต่อหน้าที่ไม่ดำเนินการกับผู้ก่อสร้างฯ โดยฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารกรณีอื่น ๆ	๓๖๖
	๑.๔ ข้อพิพาทเกี่ยวกับคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ให้ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารดำเนินการ	๓๖๘
	๑.๔.๑ กรณีการกระทำฝ่าฝืนกฎหมายที่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้	๓๖๘

	๑.๔.๒ กรณีการกระทำฝ่าฝืนกฎหมายที่ไม่สามารถแก้ไข เปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้หรือเจ้าของอาคาร มิได้ปฏิบัติตามคำสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น	๓๗๑
	๑.๕ ข้อพิพาทเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น	๓๘๓
	๑.๖ ข้อพิพาทเกี่ยวกับการยื่นคำขอต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งจับกุม และกักขังบุคคลซึ่งฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมอาคาร	๓๘๓
	๒. การผังเมือง	๓๘๓
บทที่ ๕	คดีปกครองเกี่ยวกับการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการ การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม	๓๘๙
	๑. กรณีเกี่ยวกับการสรรหากรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	๓๘๙
	๒. กรณีเกี่ยวกับการประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์	๓๙๓
	๓. กรณีเกี่ยวกับการประกอบกิจการโทรคมนาคม	๓๙๔
	๔. กรณีเกี่ยวกับกิจการวิทยุคมนาคม	๓๙๔
บทที่ ๖	คดีปกครองเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ	๓๙๕
	๑. กรรมการบริหาร/กรรมการสรรหาผู้บริหารระดับสูงของรัฐวิสาหกิจ	๓๙๕
	๒. การเปลี่ยนสถานะของรัฐวิสาหกิจ	๓๙๕
	๓. การยุบเลิกรัฐวิสาหกิจ	๓๙๕
	๔. กรณีอื่น ๆ	๓๙๕
บทที่ ๗	คดีปกครองเกี่ยวกับการลงทุน การเงิน การคลัง และการธนาคาร	๔๐๑
	๑. การลงทุน	๔๐๑
	๒. การเงิน การคลัง และการธนาคาร	๔๐๙

บทที่ ๘	คดีปกครองเกี่ยวกับการพาณิชย์ และการอุตสาหกรรม	๔๑๑
	๑. การพาณิชย์และอุตสาหกรรมการเกษตร	๔๑๑
	๒. การพาณิชย์และอุตสาหกรรมอาหาร	๔๑๑
	๓. การพาณิชย์และอุตสาหกรรมอื่น ๆ	๔๑๑
บทที่ ๙	คดีปกครองเกี่ยวกับการสาธารณสุข	๔๑๓
	๑. การจัดให้มีสิ่งสาธารณสุข	๔๑๓
	๒. การบำรุงรักษาและดูแลสิ่งสาธารณสุข	๔๑๓
	๓. การให้บริการสิ่งสาธารณสุข	๔๑๖
บทที่ ๑๐	คดีปกครองเกี่ยวกับการสาธารณสุข อนามัย และเหตุเดือดร้อนรำคาญ	๔๑๗
	๑. อาหารและยา	๔๑๗
	๒. การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ	๔๑๗
	๒.๑ การผ่อนผันให้จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ	๔๑๗
	๒.๒ การดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาต	๔๑๗
	๓. ระบบบริการสุขภาพ	๔๑๘
	๓.๑ สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	๔๑๘
	๓.๒ การประกันตนตามกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม	๔๑๘
	๓.๓ ทรัพย์สินอื่น ๆ	๔๑๘
	๔. เหตุรำคาญ	๔๒๑
	๔.๑ เหตุรำคาญจากการประกอบกิจการโรงงาน	๔๒๑
	๔.๒ เหตุรำคาญจากการประกอบกิจการเกี่ยวกับรถยนต์ เครื่องจักร และเครื่องกล	๔๒๑
	๔.๓ เหตุรำคาญจากการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์	๔๒๑
	๔.๔ เหตุรำคาญจากการประกอบกิจการฆ่าสัตว์	๔๒๑
	๔.๕ เหตุรำคาญจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	๔๒๑
	๔.๖ เหตุรำคาญจากการประกอบกิจการตลาดนัด	๔๒๑
	๔.๗ เหตุรำคาญจากสุขลักษณะของอาคาร	๔๒๑
	๔.๘ เหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชน	๔๒๒

บทที่ ๑๑	คดีปกครองเกี่ยวกับการประกอบกิจการ	๔๒๓
	๑. การออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานบริการ	๔๒๓
	๒. การออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงาน	๔๒๓
	๓. การออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงแรม	๔๒๘
	๔. การออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการขายทอดตลาด หรือค้าของเก่า	๔๓๑
	๕. การออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการรับจ้างพิมพ์สิ่งพิมพ์	๔๓๑
	๖. การออกใบอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน	๔๓๑
	๗. การออกใบอนุญาตให้จัดตั้งสถานตรวจสภาพรถ	๔๓๖
	๘. การออกใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาล	๔๓๖
	๙. การออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการตลาด	๔๓๗
	๑๐. การออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์	๔๓๗
	๑๑. การออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	๔๓๗
	๑๒. การออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการดูดทราย	๔๓๗
	๑๓. การออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการในที่สาธารณะ	๔๓๗
	๑๔. การออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจนำเข้าเที่ยว	๔๓๗
	๑๕. การออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประกันภัย	๔๓๗
	๑๖. การออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงรับจำนำ	๔๓๗
บทที่ ๑๒	คดีปกครองเกี่ยวกับการคมนาคมและการขนส่ง	๔๔๕
	๑. การคมนาคมและการขนส่งทางบก	๔๔๕
	๑.๑ การจดทะเบียนยานพาหนะ	๔๔๕
	๑.๒ การประกอบกิจการขนส่ง	๔๔๕
	๑.๓ การกำหนดเส้นทางเดินรถ	๔๔๕
	๑.๔ การดูแลรักษาทาง	๔๔๘
	๑.๕ การดูแลรักษาถนนพาดหะหรืออุปกรณ์ในการ จัดทำบริการสาธารณะด้านคมนาคมและขนส่งทางบก	๔๔๘
	๑.๖ โครงการที่เป็นบริการสาธารณะด้านคมนาคมและขนส่งทางบก	๔๔๘

๒. การคมนาคมและการขนส่งทางน้ำ	๔๔๙
๒.๑ การก่อสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำน้ำ	๔๔๙
๒.๒ การส่งเสริมการพาณิชย์นาวี	๔๖๓
๓. การคมนาคมและการขนส่งทางอากาศ	๔๖๓

บทที่ ๑๓ คติปกครองเกี่ยวกับที่ดิน

๑. การดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน	๔๖๕
๒. การจัดที่ดินเพื่อประชาชน	๔๖๕
๓. การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน	๔๖๕
๔. การรังวัดที่ดิน	๔๙๙
๕. การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม	๔๙๙
๖. กรณีอื่น ๆ	๕๐๒
๖.๑ การจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ	๕๐๒
๖.๒ การจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	๕๐๒
๖.๓ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	๕๐๒
๖.๔ การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	๕๐๗
๖.๕ การบริหารจัดการที่ราชพัสดุ	๕๑๐

บทที่ ๑๔ คติปกครองเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินและอาคารชุด

๑. การจัดสรรที่ดิน	๕๑๑
๑.๑ การใช้อำนาจของคณะกรรมการจัดสรรที่ดิน	๕๑๑
๑.๒ การขออนุญาตจัดสรรที่ดิน	๕๑๑
๑.๓ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังโครงการ หรือวิธีการ ที่ได้รับอนุญาต	๕๑๑
๑.๔ การโอนใบอนุญาตจัดสรรที่ดิน	๕๑๑
๑.๕ การบำรุงรักษาสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะ	๕๑๑
๑.๖ นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร	๕๑๖
๑.๗ การยกเลิกการจัดสรรที่ดิน	๕๑๙
๒. อาคารชุด	๕๑๙
๒.๑ การจดทะเบียนอาคารชุด	๕๑๙
๒.๒ กรรมสิทธิ์ในห้องชุด	๕๑๙
๒.๓ หนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด	๕๑๙

๒.๔ การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับห้องชุด	๕๒๒
๒.๕ นิติบุคคลอาคารชุด	๕๒๒
๒.๖ การเลิกอาคารชุด	๕๒๖
บทที่ ๑๕ คดีปกครองเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	๕๒๗
๑. การจัดการเลือกตั้ง	๕๒๗
๑.๑ การจัดให้มีหรือไม่จัดให้มีการเลือกตั้ง	๕๒๗
๑.๒ การแบ่งเขตการเลือกตั้ง	๕๒๗
๑.๓ การวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	๕๒๗
๒. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง	๕๒๗
๒.๑ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น	๕๒๗
๒.๒ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น	๕๒๗
บทที่ ๑๖ คดีปกครองเกี่ยวกับงานทะเบียน	๕๒๙
๑. งานทะเบียนราษฎร	๕๒๙
๒. งานทะเบียนคนต่างด้าว	๕๒๙
๓. งานทะเบียนอาวุธปืน	๕๓๓
๔. งานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท	๕๓๓
๕. งานทะเบียนการพนัน	๕๓๓
๖. งานทะเบียนสมาคม	๕๓๖
บทที่ ๑๗ คดีปกครองเกี่ยวกับการกระทำละเมิด	๕๓๙
๑. การฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงาน ทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำต่อบุคคลภายนอก	๕๓๙
๑.๑ กรณีการกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย	๕๓๙
๑.๒ กรณีการกระทำละเมิดอันเกิดจากการออกกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น	๕๔๔
๑.๓ กรณีการกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า เกินสมควร	๕๔๔

๒. การใช้สิทธิไล่เบียดของหน่วยงานของรัฐกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิด ต่อบุคคลภายนอกในการปฏิบัติหน้าที่	๕๕๒
๒.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด	๕๕๒
๒.๒ กระบวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด	๕๕๒
๒.๓ การส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ	๕๕๗
๒.๔ การออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จากการกระทำละเมิด	๕๕๗
๒.๕ อายุความการใช้สิทธิไล่เบียดจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด	๕๕๗
๓. การใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนของหน่วยงานของรัฐ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ	๕๕๗
๓.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด	๕๕๗
๓.๒ กระบวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด	๕๕๘
๓.๓ การส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ	๕๕๘
๓.๔ การออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จากการกระทำละเมิด	๕๕๘
๓.๕ อายุความการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน จากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด	๕๗๕
๓.๖ กรณีที่หน่วยงานของรัฐใช้สิทธิฟ้องคดีเพื่อให้เจ้าหน้าที่ หรือทายาทชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	๕๘๐
๔. การใช้มาตรการบังคับทางปกครองให้เป็นไปตามคำสั่งเรียกให้ เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	๕๘๕
บทที่ ๑๘ คดีปกครองเกี่ยวกับความรับผิดอย่างอื่น	๕๘๙
๑. การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์	๕๘๙
๑.๑ การกำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน	๕๘๙
๑.๒ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนการเวนคืน	๕๙๘
๑.๓ เงินค่าทดแทนการเวนคืน	๖๐๓
๑.๓.๑ ค่าทดแทนที่ดิน	๖๐๓
๑.๓.๒ ค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้าง	๖๒๑
๑.๓.๓ ค่าทดแทนต้นไม้	๖๒๑

๑.๓.๔ ค่าทดแทนที่ดินส่วนที่เหลืออันมีราคาลดลง	๖๒๑
๑.๓.๕ ค่าทดแทนความเสียหายอันเนื่องจากการที่ต้องออกจากอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน	๖๒๖
๑.๔ การขอให้เวนคืนสิ่งปลูกสร้างส่วนที่เหลือจากการเวนคืน	๖๓๔
๑.๕ การขอให้เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือจากการเวนคืน	๖๓๔
๑.๖ การกำหนดให้การเวนคืนเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน	๖๓๕
๑.๗ การขอคืนที่ดินที่ถูกเวนคืน	๖๓๕
๑.๘ ดอกเบี้ยเงินค่าทดแทนการเวนคืน	๖๓๕
๑.๙ ค่าทดแทนความเสียหายจากการถูกเวนคืน	๖๔๓
๒. การรอนสิทธิ	๖๔๓
๒.๑ การรอนสิทธิเกี่ยวกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	๖๔๓
๒.๒ การรอนสิทธิเกี่ยวกับการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	๖๔๓
๓. ความรับผิดชอบของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมติคณะรัฐมนตรี	๖๔๓
๔. ความรับผิดชอบของรัฐกรณีมีภัยพิบัติทางธรรมชาติ	๖๔๖
๕. ความรับผิดชอบของรัฐกรณีอื่น ๆ	๖๕๐
บทที่ ๑๙ คดีปกครองเกี่ยวกับการพัสดุ	๖๕๗
๑. การจัดทำประกาศจัดซื้อหรือจัดจ้าง	๖๕๗
๒. การเผยแพร่ประกาศจัดซื้อหรือจัดจ้าง	๖๖๖
๓. การอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง	๖๖๖
๔. การยกเลิกการจัดซื้อหรือจัดจ้าง	๖๗๘
๕. การจัดทำสัญญา	๖๗๙
๖. หลักประกันของ	๖๘๑
๗. การสั่งให้เป็นผู้ทำงาน	๖๘๕
บทที่ ๒๐ คดีปกครองเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง	๖๘๗
๑. สัญญาทางปกครองตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ)	๖๘๗
๑.๑ สัญญาสัมปทาน	๖๘๗
๑.๒ สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ	๖๘๗

๑.๓	สัญญาจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค	๖๙๗
๑.๔	สัญญาแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	๗๑๓
๒.	สัญญาทางปกครองโดยสภาพ	๗๑๓
๒.๑	สัญญาทางปกครองตามมติของที่ประชุมใหญ่ ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔	๗๑๓
๒.๒	สัญญาทางปกครองตามแนวคำวินิจฉัย ของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล	๗๓๔
บทที่ ๒๑	คดีปกครองเกี่ยวกับอนุญาตตุลาการ	๗๔๙
๑.	การแต่งตั้งอนุญาตตุลาการ	๗๔๙
๒.	การร้องคัดค้านอนุญาตตุลาการ	๗๔๙
๓.	การเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการ	๗๔๙
๔.	การบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการ	๗๔๙
บทที่ ๒๒	คดีปกครองเกี่ยวกับองค์กรตามรัฐธรรมนูญ	๗๖๑
๑.	องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ	๗๖๑
๑.๑	คณะกรรมการกฤษฎีกา	๗๖๑
๑.๒	ผู้ตรวจการแผ่นดิน	๗๖๑
๑.๓	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	๗๖๑
๑.๔	คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	๗๖๑
๒.	องค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ	๗๖๑
๒.๑	องค์กรอัยการ	๗๖๑
๒.๒	คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	๗๖๑
๒.๓	สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๗๖๑
บทที่ ๒๓	คดีปกครองเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา	๗๖๓
๑.	การร้องทุกข์และกล่าวโทษ	๗๖๓
๒.	การออกหมายเรียกและหมายอาญา	๗๖๓
๓.	การจับ ขัง จำคุก คั่น และปล่อยตัวชั่วคราว	๗๖๓
๔.	การแจ้งข้อหา	๗๖๓
๕.	การสอบสวน	๗๖๓
๖.	การเปรียบเทียบปรับ	๗๖๗

๗. การสรุปสำนวนและการสังคดี	๗๖๗
๘. การดำเนินการเกี่ยวกับของกลางในคดีอาญา	๗๖๗
๙. กรณีอื่น ๆ	๗๗๐
บทที่ ๒๔ คดีปกครองเกี่ยวกับการพระราชทานอภัยโทษและการราชทัณฑ์	๗๗๑
๑. การพระราชทานอภัยโทษ	๗๗๑
๒. การราชทัณฑ์	๗๗๑
บทที่ ๒๕ คดีปกครองเกี่ยวกับองค์กรวิชาชีพ	๗๗๓
๑. องค์กรวิชาชีพด้านกฎหมาย	๗๗๓
๑.๑ สภานายความ	๗๗๓
๑.๒ เนติบัณฑิตยสภา	๗๗๖
๒. องค์กรวิชาชีพด้านการประกอบโรคศิลปะ	๗๗๗
๒.๑ แพทยสภา	๗๗๗
๒.๒ ทันตแพทยสภา	๗๗๗
๒.๓ คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย หรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์	๗๗๗
๒.๔ สภากาชาดพยาบาล	๗๗๗
๒.๕ สภาเภสัชกรรม	๗๗๗
๓. องค์กรวิชาชีพด้านวิศวกรรม	๗๗๗
๔. องค์กรวิชาชีพด้านการบัญชี	๗๗๗
๕. องค์กรวิชาชีพด้านสถาปัตยกรรม	๗๗๗
๖. องค์กรวิชาชีพด้านประณีตศิลปกรรม	๗๗๗
๗. องค์กรวิชาชีพด้านอื่น ๆ	๗๗๘
๗.๑ สัตวแพทยสภา	๗๗๘
๗.๒ คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์	๗๗๘
๗.๓ คณะกรรมการช่างรังวัดเอกชน	๗๗๘
๗.๔ ครูสภา	๗๗๘

บทที่ ๒๖	คดีปกครองเกี่ยวกับการศึกษา	๗๗๙
	๑. การคัดเลือกบุคคลเข้ารับการศึกษา	๗๗๙
	๒. การขอรับทุนการศึกษา	๗๘๖
	๓. การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา	๗๘๖
	๔. การสอบและประเมินผล	๗๙๐
	๕. การสำเร็จการศึกษา	๗๙๐
	๖. การฟื้นฟูสภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา	๗๙๐
	๗. การดำเนินกิจการการศึกษา	๗๙๐
บทที่ ๒๗	คดีปกครองเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ	๗๙๕
	๑. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	๗๙๕
	๑.๑ ข้อมูลข่าวสารของราชการ	๗๙๕
	๑.๒ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	๗๙๘
	๒. การขอเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	๗๙๘
บทที่ ๒๘	คดีปกครองเกี่ยวกับภาษีอากรและค่าธรรมเนียม	๗๙๙
	๑. ภาษีอากร	๗๙๙
	๑.๑ ภาษีเงินได้	๗๙๙
	๑.๒ ภาษีมูลค่าเพิ่ม	๗๙๙
	๑.๓ ภาษีบำรุงท้องที่	๗๙๙
	๑.๔ ภาษีธุรกิจเฉพาะ	๗๙๙
	๑.๕ ภาษีอากรปากกระวาง	๗๙๙
	๑.๖ ภาษีอากรรถยนต์	๗๙๙
	๒. ค่าธรรมเนียม	๗๙๙
	๓. การยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร	๗๙๙
บทที่ ๒๙	คดีปกครองเกี่ยวกับแรงงานและสวัสดิการสังคม	๘๐๕
	๑. การจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน	๘๐๕
	๒. การทำงานของคนต่างด้าว	๘๐๕
	๓. สวัสดิการสังคม	๘๐๕

บทที่ ๓๐	คดีปกครองเกี่ยวกับการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน	๘๑๓
	๑. ราชการส่วนกลาง	๘๑๓
	๒. ราชการส่วนภูมิภาค	๘๑๓
	๒.๑ จังหวัด	๘๑๓
	๒.๒ อำเภอ	๘๑๓
	๓. ราชการส่วนท้องถิ่น	๘๒๙
	๓.๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๘๒๙
	๓.๒ องค์การบริหารส่วนตำบล	๘๒๙
	๓.๓ เทศบาล	๘๔๓
	๓.๔ กรุงเทพมหานคร	๘๕๕
	๓.๕ เมืองพัทยา	๘๕๕
บทที่ ๓๑	คดีปกครองเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลภาครัฐ	๘๕๕
	๑. การสรรหาและคัดเลือก	๘๕๕
	๒. การบรรจุและแต่งตั้ง	๘๗๒
	๓. การย้าย การโอน และการส่งไปปฏิบัติหน้าที่	๘๘๑
	๔. การบรรจุและแต่งตั้งกลับเข้ารับราชการ	๘๙๑
	๕. การเลื่อนขั้นเงินเดือน	๘๙๕
	๖. การเลื่อนระดับของข้าราชการ	๙๑๕
	๗. การบริหารงานบุคคลอื่น ๆ	๙๑๙
บทที่ ๓๒	คดีปกครองเกี่ยวกับวินัยข้าราชการ	๙๒๕
	๑. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน	๙๒๕
	๒. คำสั่งลงโทษทางวินัย	๙๓๙
	๒.๑ กรณีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง	๙๓๙
	๒.๑.๑ คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์	๙๓๙
	๒.๑.๒ คำสั่งลงโทษตัดเงินเดือน	๙๔๒
	๒.๑.๓ คำสั่งลงโทษลดเงินเดือน	๙๔๓
	๒.๑.๔ คำสั่งลงโทษอื่น ๆ	๙๔๙
	๒.๒ กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง	๙๔๙
	๒.๒.๑ คำสั่งลงโทษปลดออก	๙๔๙
	๒.๒.๒ คำสั่งลงโทษไล่ออก	๙๖๕

๓. คำสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟัง ผลการสอบสวน	๙๘๐
๔. คำสั่งให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมอง ในกรณีที่ถูกสอบสวน	๙๘๐
๕. คำสั่งอื่น ๆ อันสืบเนื่องมาจากการดำเนินการทางวินัย	๙๘๐
บทที่ ๓๓ คดีปกครองเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๙๘๑
๑. ค่าเช่าบ้านข้าราชการ	๙๘๑
๒. ค่ารักษาพยาบาล	๙๘๙
๓. บำเหน็จบำนาญ	๙๘๙
๔. การเบิกจ่ายเงินเบี่ยเลี้ยงทหาร	๑๐๐๗
๕. สิทธิประโยชน์และสวัสดิการอื่น ๆ	๑๐๐๗
บทที่ ๓๔ คดีปกครองเกี่ยวกับวินัยการคลังและการงบประมาณ	๑๐๑๑

ภาคผนวก

ดัชนีคำพิพากษาและคำสั่งศาลปกครองสูงสุด
รายชื่อคณะกรรมการปรับปรุงหนังสือแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครอง
รายชื่อคณะกรรมการปรับปรุงหนังสือแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครอง
รายชื่อคณะผู้จัดทำ

